

Beslut: 2006-05-29

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 15 mars 2006

Saken

Studiemedel för eftergymnasial
utbildning i land utanför Norden; krav
på bosättning i Sverige

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte hos Centrala studiestödsnämnden (CSN) om studiemedel för studier vid ett universitet i Canada under tiden den 1 september 2006 – den 15 juni 2007.

CSN avslog NN:s ansökan med motiveringen att NN inte uppfyller kravet på bosättning i Sverige. CSN hade inte heller funnit att NN:s tidigare bosättning utomlands är att jämställa med bosättning i Sverige. CSN har möjlighet att göra undantag från bosättningskravet om det finns synnerliga skäl. CSN har bedömt att det inte finns några sådana synnerliga skäl i NN:s fall.

NN överklagade CSN:s beslut den 5 april 2006 CSN:s beslut och anförde bl.a. följande. NN tycker att beslutet är felaktigt och att NN känner sig oskyldigt drabbad. Felaktigt därför att NN:s förälder var utsända av ett svenskt företag till och med oktober 2004 och då ansågs bosatt i Sverige enligt skattelagstiftningen. Arbetsgivaravgifter och sociala avgifter betalades till Svenska staten liksom för andra personer bosatta i Sverige. Likaså utfärdade Försäkringskassan blankett E 106 vilket görs till svenska invånare och NN och NN:s syskon uppbar barnbidrag till och med oktober 2004. NN anser sig oskyldigt drabbad därför att NN inte kan påverka om NN:s föräldrar arbetar för staten, kyrkan eller privata företag. Om NN hade vetat att NN:s möjlighet att få studielån skulle ändras hade NN valt att genomföra sina gymnasiestudier i Sverige men då NN såg att NN:s svenska kamrater från Internationella skolan i Basel som började på universitet fick studielån räknade NN också med den möjligheten. NN är svensk medborgare och har tillfälligt

uppehållstillstånd i Schweiz. NN har ingen möjlighet att få studiehjälp från något annat land än Sverige. NN anser att NN ska räknas som bosatt i Sverige till och med oktober 2004 alternativt att undantag görs från bosättningskravet.

CSN överlämnade ärendet den 19 april 2006 och framhöll bl.a. följande i ett yttrande. NN har inte uppburit studiehjälp för studier på gymnasial nivå enligt CSN:s uppgifter. NN flyttade utomlands i juni 2002. NN har inte varit bosatt i Sverige under en sammanhängande period om två år de senaste fem åren och uppfyller därmed inte kravet på bosättning. Av bosättningskravet framgår även att det endast är personer med stark anknytning till Sverige som ska ha rätt till studiemedel för studier utomlands. Eftersom NN bor utomlands anser inte CSN att NN längre har en stark anknytning till Sverige. NN:s mor arbetade för och utsändes av en privat arbetsgivare. NN kan inte anses ha synnerliga skäl för beviljning och omfattas inte av undantaget för familjemedlemmar eftersom bosättningskravet inte är uppfyllt.

NN har i en skrivelse till nämnden den 26 april 2006 anfört bl.a. följande synpunkter med anledning av CSN:s yttrande. NN har bifogat intyg från Försäkringskassan gällande moderns utsändningsperiod. Intygen säger klart och tydligt att NN:s mor och hennes barn omfattas av lagstiftningen i Sverige och NN anser därför att CSN som ett svenskt statligt organ ska vara konsekvent i sin bedömning av familjens sociala anknytning till Sverige. NN anser att intygen bör vara bevis på att NN haft en stark anknytning till Sverige till och med oktober 2004. NN anförde vidare att NN bestrider att NN inte skulle ha fullföljt ett svenskt nationellt/specialformat program i gymnasieskolan eftersom International Baccalauriate kan tas även i Sverige och anses som studiestödsberättigande utbildning. NN begärde dock inte studiebidrag under den tiden. NN vill också att hänsyn tas till att NN under den senaste femårsperioden "fysiskt" (om man bortser från utsändningstiden) bott i Sverige under en sammanhängande period av 15 år, varav åtminstone ett år går in i den senaste femårsperioden. Föräldrarna är uppväxta i Sverige och mor- och farföräldrar samt övrig släkt bor i Sverige.

CSN:s rättsenhet har på nämndens begäran lämnat ett yttrande i ärendet. CSN har i ett yttrande den 10 maj 2006 anfört bl.a. följande. Syftet med förordning (EEG) nr 1408/71 är att samordna nationella lagstiftningar om social trygghet för att skydda rätten till socialförsäkringsförmåner för personer som flyttar och reser inom Europeiska unionen. I förordning (EEG) nr 574/72 föreskrivs hur förordning (EEG) nr 1408/71 ska tillämpas i praktiken. Förordningarna omfattar socialförsäkringsförmåner såsom bostadsbidrag och barnbidrag m.m., men inte andra förmåner som t.ex. studiemedel. Därför påverkas inte rätten till studiemedel av den omständigheten att Försäkringskassan har ansett att NN:s familj omfattas av de nämnda förordningarna eller att familjen har erhållit barnbidrag fram till och med oktober 2004.

NN har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter på CSN:s yttrande. Några synpunkter har inte inkommit.

Författningsbestämmelser

Av 3 kap. 23 § första stycket studiestödslagen (1999:1395) framgår att studiemedel får lämnas för studier utanför Sverige om den studerande har varit bosatt i Sverige i en sammanhängande period om minst två år under de senaste fem åren.

Av 3 kap. 25 § studiestödsförordningen (2000:655) framgår att CSN får meddela föreskrifter om undantag från det krav på bosättning som anges i 3 kap. 23 § första stycket studiestödslagen.

Av 12 kap. 4 § CSNFS 2001:1 framgår följande. Den som av en statlig arbetsgivare sänds till ett annat land för arbete för arbetsgivarens räkning ska anses vara bosatt i Sverige under hela utsändningstiden om han eller hon tidigare någon gång varit bosatt i Sverige. När en annan stat som arbetsgivare sänder en person till Sverige för arbete för arbetsgivarens räkning ska den personen inte anses vara bosatt i Sverige.

Av 12 kap. 5 § CSNFS 2001:1 framgår följande. En i Sverige bosatt person som lämnar landet för arbete för arbetsgivarens räkning ska fortfarande anses vara bosatt här, om han eller hon är anställd av

1. ett svenskt trossamfund eller ett organ som är knutet till ett sådant samfund eller
2. en svensk ideell organisation som bedriver biståndsverksamhet.

Första stycket gäller endast om utlandsvistelsen kan antas vara längst fem år.

Av 12 kap 6 § första stycket CSNFS 2001:1 framgår följande. En person som uppfyller kravet på två års bosättning i 3 kap. 23 § studiestödslagen när han eller hon lämnar landet för att studera i ett annat land ska fortfarande anses vara bosatt i Sverige så länge han eller hon genomgår en studiestödsberättigande utbildning eller har utbildningsbidrag för doktorander.

Av 12 kap. 6 a § CSNFS 2001:1 framgår följande. En svensk medborgare som är bosatt i utlandet på grund av sjukdom ska fortfarande anses vara bosatt i Sverige om han eller hon tidigare någon gång har varit bosatt i Sverige.

Av 12 kap. 6 b § CSNFS 2001:1 framgår följande. Andra personer än de som anges i 4–6 a §§ anses vara bosatta i Sverige om det finns synnerliga skäl.

Enligt 2 kap. 1 § socialförsäkringslagen (1999:799) ska, vid tillämpning av den lagen, en person anses vara bosatt i Sverige, om han eller hon har sitt egentliga hemvist här i landet. En i Sverige bosatt person som lämnar landet ska fortfarande anses vara bosatt här om utlandsvistelsen kan antas vara längst ett år.

Nämndens bedömning

Av förarbetena till 3 kap. 23 § studiestödslagen (prop. 2004/05:111 s.64) framgår att det bosättningsbegrepp som används i socialförsäkringslagstiftningen har använts.

I ärendet har inte framkommit annat än att NN kunde antas vistas utomlands mer än ett år, när NN i juni 2002 lämnade landet. NN:s bosättning i Sverige får därför anses ha upphört i juni 2002. Av detta följer att NN inte uppfyller kravet att ha varit bosatt i

Sverige i en sammanhängande period om minst två år under de senaste fem åren. Förutsättningar för undantag från kravet på bosättning enligt 12 kap. 4–6 a §§ finns inte. För att NN ska kunna beviljas studiemedel för studier i Canada krävs därför synnerliga skäl. Sådana synnerliga skäl har inte framkommit. Överklagandet ska därför avslås.

Mats Törnered

Christina Sundström

Beslutet har fattats av Bertil Ekholm, ordförande i nämnden, Charlotte Waas, vice ordförande, Mats Törnered, direktör, samt ledamöterna Margareta Lindhagen, Ulrika Lindmark, Fredrik Pettersson, Christian Sjöstrand och Margareta Söderström.

Föredragande: Christina Sundström

Kopia till CSN